

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2019 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach
cywilnych**

Na podstawie art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 785) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 408 i poz. 948) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Opłaty sądowe w sprawach cywilnych uiszcza się w formie:

- 1) bezgotówkowej;
- 2) wpłaty gotówkowej;
- 3) znaków opłaty sądowej.

§ 3. Uiszczenie opłaty w formie bezgotówkowej może odbywać się:

- 1) na rachunek bieżący dochodów sądu właściwego dla podjęcia czynności procesowej, z którą wiąże się uiszczenie opłaty sądowej, lub sądu, za pośrednictwem którego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wnosi się pismo podlegające opłacie sądowej;
- 2) za pomocą mechanizmów gwarantujących nieodwołalne zainicjowanie procedury wpłaty oraz identyfikację wnoszącego opłatę sądową, udostępnianych przez systemy teleinformatyczne Ministerstwa Sprawiedliwości obsługujące płatności w poszczególnych rodzajach postępowań;
- 3) za pomocą karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego w kasie sądu właściwego dla podjęcia czynności procesowej, z którą wiąże się uiszczenie opłaty sądowej, lub sądu, za pośrednictwem, którego, zgodnie z

obowiązującymi przepisami, wnosi się pismo podlegające opłacie sądowej o ile warunki techniczne i organizacyjne sądu to umożliwią.”;

2) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

4) „§ 3a. Uiszczenie opłaty w formie wpłaty gotówkowej odbywa się w kasie sądu właściwego dla podjęcia czynności procesowej, z którą wiąże się uiszczenie opłaty sądowej, lub sądu, za pośrednictwem, którego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wnosi się pismo podlegające opłacie sądowej.”;

3) § 4 otrzymuje brzmienie:

§ 4. 1. Osoba uiszczająca opłatę sądową w sposób określony w § 3 pkt 2, przez akceptację regulaminu funkcjonowania systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego płatności, wyraża zgodę na pobranie od niej, określonych w tym regulaminie, należności z tytułu prowizji lub obsługi płatności za pomocą karty płatniczej.

2. Uiszczenie opłaty sądowej w sposób określony w § 3 pkt 2 następuje w chwili przekazania do systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości obsługującego płatności potwierdzenia dokonania nieodwołanego zainicjowania procedury wniesienia opłaty sądowej.

4) po § 4 dodaje się § 4a i 4b w brzmieniu:

„§4a. 1. Ilekroć niniejsze rozporządzenie przewiduje możliwość uiszczenia opłaty w kasie sądu, należy przez to rozumieć także punkt kasowy prowadzony przez podmiot zewnętrzny na podstawie zawartej z sądem umowy.

2. Przepisy o kasie sądu stosuje się odpowiednio do zlokalizowanych w sądzie urządzeń elektronicznych umożliwiających uiszczenie opłaty sądowej.

§ 4b. Dyrektor sądu udostępnia na stronie internetowej sądu oraz na tablicy ogłoszeń w budynku sądowym informacje o:

- 1) funkcjonujących kasach sądu, w których można uiścić opłatę sądową,
- 2) możliwych sposobach uiszczania opłat w formie bezgotówkowej,
- 3) numerach rachunków bankowych sądu, na które można dokonywać wpłat.”;

5) w § 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Uiszczenie opłaty sądowej w kasie sądu, przed wniesieniem pisma do sądu, jest potwierdzane przez pracownika kasy sądu stosowną adnotacją na oryginale pisma, o ile zostanie mu ono przedłożone, oraz wydaniem uiszczającemu opłatę sądową kopii dowodu wpłaty. W przypadku nieprzedłożenia pracownikowi kasy sądu oryginału pisma

podlegającego opłacie kopię dowodu wpłaty należnej opłaty sądowej należy załączyć do oryginału pisma wnoszonego do sądu.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem § 1 pkt 4 w zakresie dodawanego § 4b, który wchodzi w życie w terminie miesiąca od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowana zmiana *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 785), zwanego dalej „rozporządzeniem”, ma na celu umożliwienie na przyszłość skorzystania z każdej nowej metody płatności bez potrzeby kolejnych zmian rozporządzenia, o ile tylko sąd będzie dysponował narzędziami/instrumentami umożliwiającymi przyjmowanie opłat w nowej formie oraz unormowanie sposobów informacji o możliwych sposobach uiszczania opłat oraz numerach rachunków bankowych, którymi posługuje się dany sąd.

Delegacja zawarta w art. 9 *ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (Dz. U. z 2019 r. poz. 785) zezwala Ministrowi Sprawiedliwości na określenie w rozporządzeniu sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych, wskazując, jako kryterium łatwość uiszczania opłat przez strony. Delegacja ta nie ma charakteru zamkniętego, co pozwala na odejście od dotychczasowego enumeratywnego i szczegółowego wymienienia metod płatności i przyjęcie trzech generalnie określonych form płatności.

Zasady korzystania z usług umożliwiających wniesienie opłaty za pomocą systemów płatności elektronicznej w tym przelewów elektronicznych, kart płatniczych itp. są szczegółowo uregulowane w *ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 659 i 730).

Zmiana § 2 rozporządzenia polega na wykreśleniu uszczegółwiających opisów dotyczących akceptowalnych metod płatności. Zastąpienie szczegółowych opisów wyliczeniem trzech podstawowych form płatności: bezgotówkowej, wpłaty gotówkowej i znaków opłaty sądowej umożliwi na przyszłość korzystanie z każdej nowej metody płatności bez potrzeby kolejnych zmian rozporządzenia. Dotyczy to przede wszystkim

płatności bezgotówkowych, co usprawni działanie sądów i umożliwi korzystanie z kolejnych nowych form płatności bezgotówkowych pojawiających się na rynku.

Z uwagi na rezygnację ze szczegółowego określania metod płatności w § 2 rozporządzenia, w § 3 wymienione zostały możliwe formy uiszczania opłat w formie bezgotówkowej.

Przepis § 3 ust. 1 pkt 1 jest powtórzeniem dotychczasowego § 2 pkt 1 lit. a zmienianego *rozporządzenia*. W ust. 1 pkt 3 tego paragrafu został stworzony otwarty katalog możliwych metod płatności bezgotówkowych, którego jedynym ograniczeniem jest dysponowanie przez sąd odpowiednimi środkami technicznymi umożliwiającymi przyjmowanie wpłat na poczet opłaty sądowej.

Pkt 2 § 3 jest rozwinięciem dotychczasowego § 2 pkt 1 lit b, zaś z uwagi na to, że mechanizmy w nim opisane funkcjonują nie tylko w odniesieniu do postępowań określonych w § 5, lecz również w systemie e-Płatności dostępnym stron postępowań pod adresem www.oplaty.me.gov.pl, a dodatkowo planowana jest sukcesywna informatyzacja kolejnych postępowań, szczególnie rejestrowych. Przyjęte rozwiązanie umożliwi na przyszłość uiszczanie opłat sądowych w formie bezgotówkowej w każdym kolejnym postępowaniu obejmowanym funkcjonalnością systemu teleinformatycznego Ministerstwa Sprawiedliwości.

Jak już zauważono wyżej, w pkt 3 § 3 został stworzony otwarty katalog możliwych metod płatności bezgotówkowych za pomocą kart płatniczych lub innych instrumentów płatniczych, którego jedynym ograniczeniem jest dysponowanie przez sąd odpowiednimi środkami technicznymi umożliwiającymi przyjmowanie wpłat.

W § 3a rozporządzenia określono szczegółowo warunki uiszczenia opłaty w formie gotówkowej. Przepis ten nawiązuje do dotychczasowej treści § 2 pkt 2 *rozporządzenia*.

Ponieważ w *Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości – Regulamin urzędowania sądów powszechnych z dnia 18 czerwca 2019 r.* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1141), oprócz kas w sądach powszechnych, w § 39 pkt 6 przewidziano również możliwość funkcjonowania w sądach - na podstawie stosownych umów - punktów kasowych obsługiwanych przez podmioty zewnętrzne, dodany został § 4a, w którym wskazano, że dokonanie wpłaty w punkcie kasowym jest równoznaczne z wpłatą w kasie sądu. W ust. 2 wskazano natomiast również możliwość odpowiedniego stosowania przepisów do urządzeń elektronicznych umożliwiających uiszczenie opłaty sądowej (wpłatomatów) funkcjonujących w części sądów.

W dodanym § 4b nałożono na dyrektorów sądów obowiązek informacyjny polegający na informowaniu o możliwych metodach płatności w kasach sądu (punktach kasowych) oraz

udostępniania numerów rachunków bankowych sądów, na które można uiszczać opłaty. Dotyczy to również dedykowanych wpłatomatów.

Dotychczas na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości publikowane były jedynie numery główne rachunków poszczególnych sądów. Tymczasem istnieje już techniczna możliwość usprawnienia ewidencji opłat poprzez generowanie mikrorachunków dla wydziałów, sądów a nawet dla konkretnych stron w sprawie. Wymaga to jednak bieżącego aktualizowania na poszczególnych stronach internetowych sądu. To uzasadnia przekazanie wyłącznie sądom obowiązku zamieszczania i bieżącego aktualizowania numerów rachunków. Powinno się to przyczynić do usprawnienia ich funkcjonowania.

Wpłaty dokonywane na numery rachunków sądów wskazane na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości wymagają zidentyfikowania, przez co wydłużają czas ich procedowania, a w ten sposób zwiększają obciążenie pracowników komórek finansowych, co przekłada się z kolei na wydłużenie czasu postępowań sądowych.

W dodanym § 4a wskazano, że przepisy o kasie sądu mają odpowiednie zastosowanie do funkcjonujących w części sądów punktów kasowych obsługiwanych przez podmioty zewnętrzne oraz wpłatomatów. W § 4b nałożono na dyrektorów sądów wskazane szczegółowo w tym paragrafie obowiązki informacyjne.

Zmiana § 7 polega na wykreśleniu wskazanej w tym paragrafie formy gotówkowej, jako jedynej, w której możliwe jest uiszczanie opłaty w kasie sądu i jest bezpośrednio związana ze zmianą § 2 rozporządzenia, w którym zrezygnowano ze szczegółowego określania metod płatności.

Przewidziane w projekcie 14-dniowe *vacatio legis* jest zgodne z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523, z późn. zm.). Wyjątkiem jest dłuższe miesięczne *vacatio legis* w odniesieniu do dodanego w zmienianym rozporządzeniu § 4b, które zostało wprowadzone celem umożliwienia dyrektorom sądów prawidłowego przygotowania informacji koniecznych do opublikowania na stronie internetowej sądu.

Projekt nie wywiera bezpośredniego wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

Przedmiot projektowanego rozporządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie podlega przedstawieniu właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, o których mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt nie zawiera norm technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, oraz na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych – prawo cywilne”.

Nie była dokonywana ocena OSR w trybie § 32 *uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji lub mogących spowodować jej wzrost.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało negatywnego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, jak również nie będzie miało negatywnego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Opracowano pod względem prawnym,

legislacyjnym i redakcyjnym

sędzia Artur Grajewski

Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego

w Ministerstwie Sprawiedliwości

[podpis elektroniczny]